

IRKA

A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség gyermeklapja
XXIII. évfolyam, 2016/2. szám

Főszerkesztő: Espán Margaréta. Szerkesztő: Gabóda Éva
Grafika: Kulin Ágnes. Tördelőszerkesztő: Fábian Zoltán
Szerkesztőbizottság: Orosz Ildikó (elnök), Kulin Ágnes, Espán Margaréta
Lapengedély száma: 3T N° 63.

Nyomtatás: Melynik Mikola magánvállalkozó; 88000 Ungvár, Oszipenko u. 35.

Rend. sz: 1225 Példányszám: 5000.

Megjelent a

BETHLEN GÁBOR

támogatásával.

Levelezési cím: c/o KMPSZ, 90202 Beregszász, Olga Kobiljanszka u. 17.
FORGALOMBA KERÜL A KMPSZ TERJESZTÉSÉBEN

IPKA

Дитячий журнал Закарпатського угорськомовного педагогічного товариства.
XXIII рік видання, 2016/2

Головний редактор: Ешпан Маргарита. Редактор: Габовда Єва

Графіка: Кулин Агнеш. Верстка: Фабіан Золтан

Комісія по редакції: Орос Ільдико (голова), Кулин Агнеш, Ешпан Маргарита

Реєстраційне свідоцтво: 3T N° 63.

Виготовлено: ФОП Мельник Микола Васильович. 88000 Ужгород, вул. Осипенка, 35.
Зам.: 1225 Тираж: 5000.

Поштова адреса Ешпан Маргарита, Берегово, вул. Ольга Кобилянської, 17.

Розповсюджується Закарпатським

угорськомовним педагогічним товариством

Irka

Sass Márk, 3. osztály, Kígyós

Nagy Éva, 2. osztály, Beregsom

Kocsmár Laura, 2. osztály, Csap

Heé Georgina, 3. osztály, Kígyós

Varga Tivadar, 2. osztály, Huszt

Palkó Noémi, 1. osztály, Tizsasalamon

Tóth Patrik, 2. osztály

Murza Dalma, 2. osztály, Dercen

Kedves Olvasóink!

A nyári hónapokhoz a már biztosan nagyon várt vakáción kívül néhány állandó ünnep (állami és egyházi), jeles nap is tartozik, amelyet pirossal jelölve találtok a naptárban.

Június 4-e a nemzeti összetartozás napja, az 1920-ban aláírt trianoni szerződés évfordulója. Az első világháborút lezáró diktátum értelmében meghatározták Magyarország mint a háborúban vesztes ország új határait, ezzel a szomszédos országokhoz csatolták területe kétharmad részét, beleértve a mai Kárpátalját is. Ezért emlegetik Magyarországot gyakran úgy, hogy „az ország, amely önmagával határos”.

Június 8-án Medárd napja van, amely ismert időjárásjós nap. A megfigyelések alapján, ha Medárdkor esik az eső, negyvennapos esős, hűvösebb, felhős időjárás következik. Ha szép napos idő van, negyvennapos aszály várható.

Június 24-e Keresztelő Szent János ünnepe. E napon Szent János tiszteletére, aki „égő és világító fáklya” volt, nagy tüzet raknak, amelyben szalmát, különböző füveket, virágokat égetnek el.

Július 2-a sarlós Boldogasszony napja. A katolikus egyház az áldott állapotban lévő Mária Erzsébet-

nél tett látogatásáról emlékezik meg ezen a napon. Boldogasszony a várandós asszonyok, a szegények, a betegek, elesettek védőszentje. Ez a nap az aratás kezdőnapja is. A „sarlós” elnevezés az aratás régi, kézzel, sarló segítségével történő módjára utal.

Július 20-án az ószövetségi prófétára, Illésre emlékezünk. Megfigyelések szerint ezen a napon gyakoriak a viharok. Ha dörög az ég, azt mondják, Illés szekere zörög, a *Szentírás* szerint ugyanis Illés próféta tüzes szekéren ment föl az égbe. A mezőn ezen a napon nem volt szabad semmit sem dolgozni, nehogy belecsapjon a villám valakibe.

Augusztus 15-e Nagyboldogasszony napja. Ezen a napon ünnepli az egyház Máriának, Magyarország oltalmazójának mennybemenetelét.

Fontos és meghatározó napja a magyarság történetének **augusztus 20-a**, Szent István király és a magyar államalapítás emléknapja. István királyunk volt az, aki létrehozta a keresztény magyar államot.

A nyári vakációhoz sok-sok napsütést és minél kevesebb szobafogságban eltöltött napot kíván számotokra az *Irka* szerkesztősege!

Balogh József

Nyár

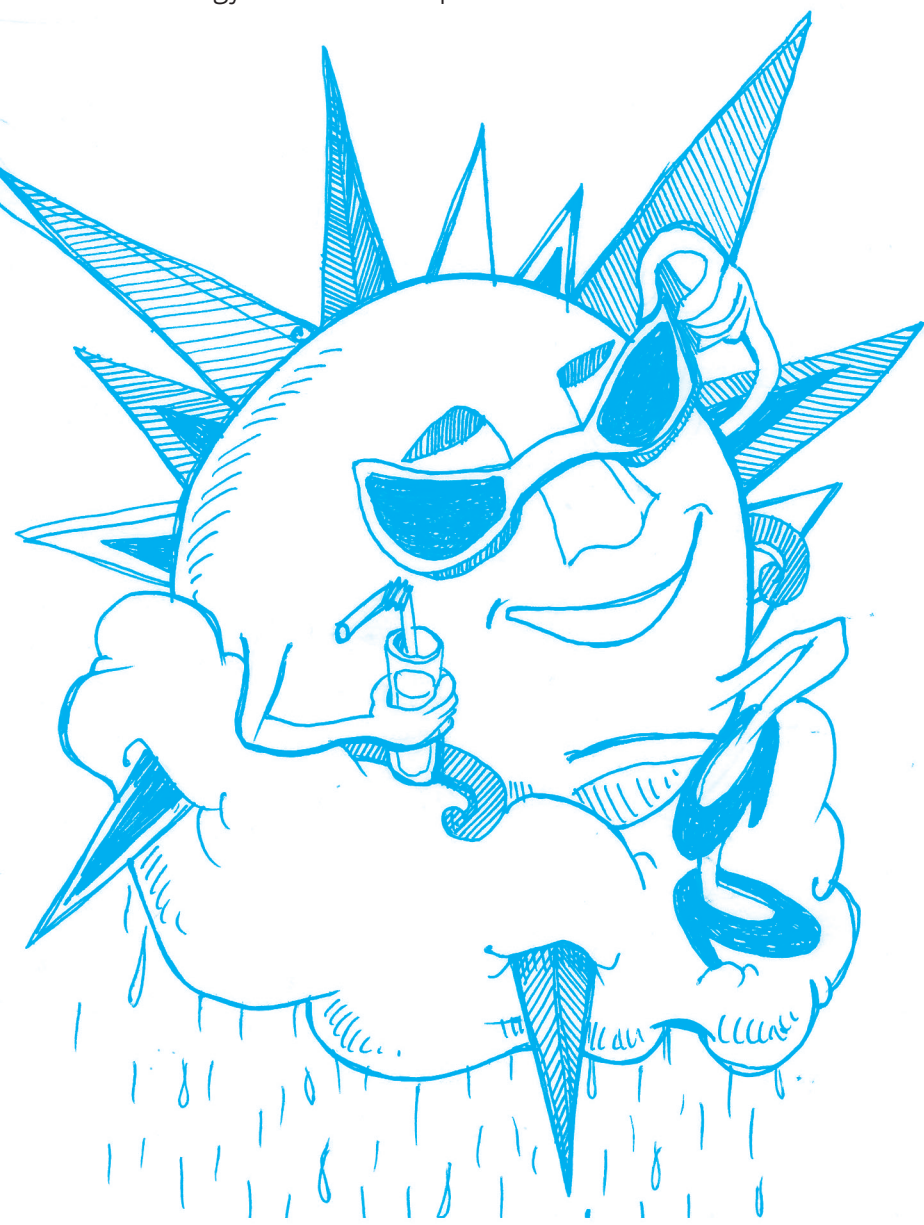
Nyár kacsint be az ablakon
egy tikkadtságos hajnalon,
fénye a redőnyt törve át
magával fűrészt hús szobát.

Paplant ébreszt és takarót,
lajháros-lusta ágylakót,
tarisznyájában új virág
– nem kap a szirma hógutát –,

s van benne friss vakáció,
egy tópartra szánt rádió,
fecskék cikázó röpte száz,
veríték-lázás kerti ház...

A dinnye tőle cukrosul,
nevet a Nap rá huncutul,
izzad az erdő, fű, a rét,
patak párolog, és az ég
szinte önmagát fényli szét.

Vihar, ha orvul mennydörög:
kugliznak fönn az ördögök,
fürge felhő száll, dús-esős,
lenn fű között időz az őz,
hisz' messzi még az ősz, a csősz.

Móra Ferenc

A HATRONGYOSI KAKASOK

Egyszer a hatrongyosi bíró kakasa, ahogy a szemétdombon kipirgél-kapargál, talál egy fületlen gombot. Nosza, fölugrik vele az ól tetejére, s elrikantja magát hét határ hallatára:

– Kukurikú, Kelemen! Mit leltem a szemeten!

Hatrongyosi bíró fia, Kelemen, kis kakashoz odaugrik sebesen.

– Mutasd csak, kis kakas, mid van neked?

– Nem tudom én, hogy micsoda, de mégse adom oda – feleselt a hatrongyosi bíró kakasa, s beugrott a sövény közé. Utána Kelemen, s a hatrongyosi bíró fia úgy megbúbozta a hatrongyosi bíró kakását, hogy egyszeribe eleresztette szegény feje a fületlen gombot.

– Kukurikú, Kelemen: ezt már el nem szenvedem. Megbántottad a kakast, majd megbánod még te azt! – sivalkodott a kis kakas, s egyszeribe összetrombitálta a kakasülőről a falu kakasait:

– Hatrongyosi kakasok, gyorsan ide szálljatok!

Nem telt bele egy kukurintásnyi idő, már akkor ott voltak a hatrongyosi kakasok, öregbíró kakasa, kisbíró kakasa, kántorék kakasa, harangozó kakasa – több kakas nem volt Hatrongyoson.

Mit tanácskoztak, mit nem, azt a sárga cserebogár, amelyik arra repült, jobban meg tudná mondani, ha a hatrongyosi bíró kakasa nagy elkeseredésében be nem kapta volna a sárga cserebogarat. Elég az hozzá, hogy arra repült egy cinege, s odaszólt a kakasgyűléshez:

– Hatrongyosi kakasok, mi az újság nálatok?

– Kicsi falu, nagy a torony, bosszút állunk Hatrongyoson – felették a kakasok.

– Majd ha fagy, hó lesz nagy, répa terem vastag nagy – csúfolódott a cinege.

– A fele se tréfa ennek – meresztgették a taréjukat a hatrongyosi kakasok. – Nem kel föl többet a nap Hatrongyoson, mert nem kukorékolnak neki a hatrongyosi kakasok.

– Hatrongyosi kakasok, jaj de nagyon okosok! – nevetett a cinege továbbrepülve. A hatrongyosi kakasok pedig elmentek aludni, hanem előbb keményen megrázták egymásnak a taréját. „Kakas tesz feladást, huncut, ki nem állja” – annyit jelent ez kakasnyelven.

Bizony még javában húzták a bőrt a fagyon a hatrongyosiak, mikor a kántorék kakasa már elrikantotta magát:

– Kukurikú, virradóra, éjfél után három óra!

Egyszerre talpon volt egész Hatrongyos, s mérgében majd lenyelte a fejét a hatrongyosi bíró kakasa.

– Ez a kakasbecsület? Ki a faluból a kántorék kakasával!

A három kis kakas úgy kimarta maga közül a negyediket, hogy az meg se állt addig, ameddig a hatrongyosi torony ellátszott. Akik pedig otthon maradtak, azok még jobban megfogadták, hogy nem hallatszik több kakasszó Hatrongyoson. Ne tudja a hajnal, mikor kell neki hasadni.

Hát, uramfia, a fél szemét még ki se nyitja másnap a harangozó kakasa, mikor már rágyújtott a nótára:

– Kukurikú, emberek, hajnalik már, keljetek!

Bizony az lett a vége, hogy a harangozó kakasát is elüldözték Hatrongyosról, mint az igaz ügy áru-lóját. Majd azok mutatják meg, hogy ki az igazi kakas, akik otthon maradtak: kisbíró kakasa, öregbíró kakasa. Kisbíró kakasa állta is a fogadást másnap hajnalig, hanem akkor már nem bírt magával:

– Kukurikú, kelj, kelj, piros hajnal, serkenj!

Nem is kellett egyéb a hajnalnak, egyszerre fel-tolta piros ábrázatát az ég alján.

– Jaj, mit tettem, jaj, mit tettem! – sipított a kis-bíró kakasa, s úgy világnak ment bújában, hogy még tán ma sem állt meg.

Nem maradt már egyéb kakas Hatrongyoson, csak az öregbíró kakasa. Le se merte hunyni a sze-

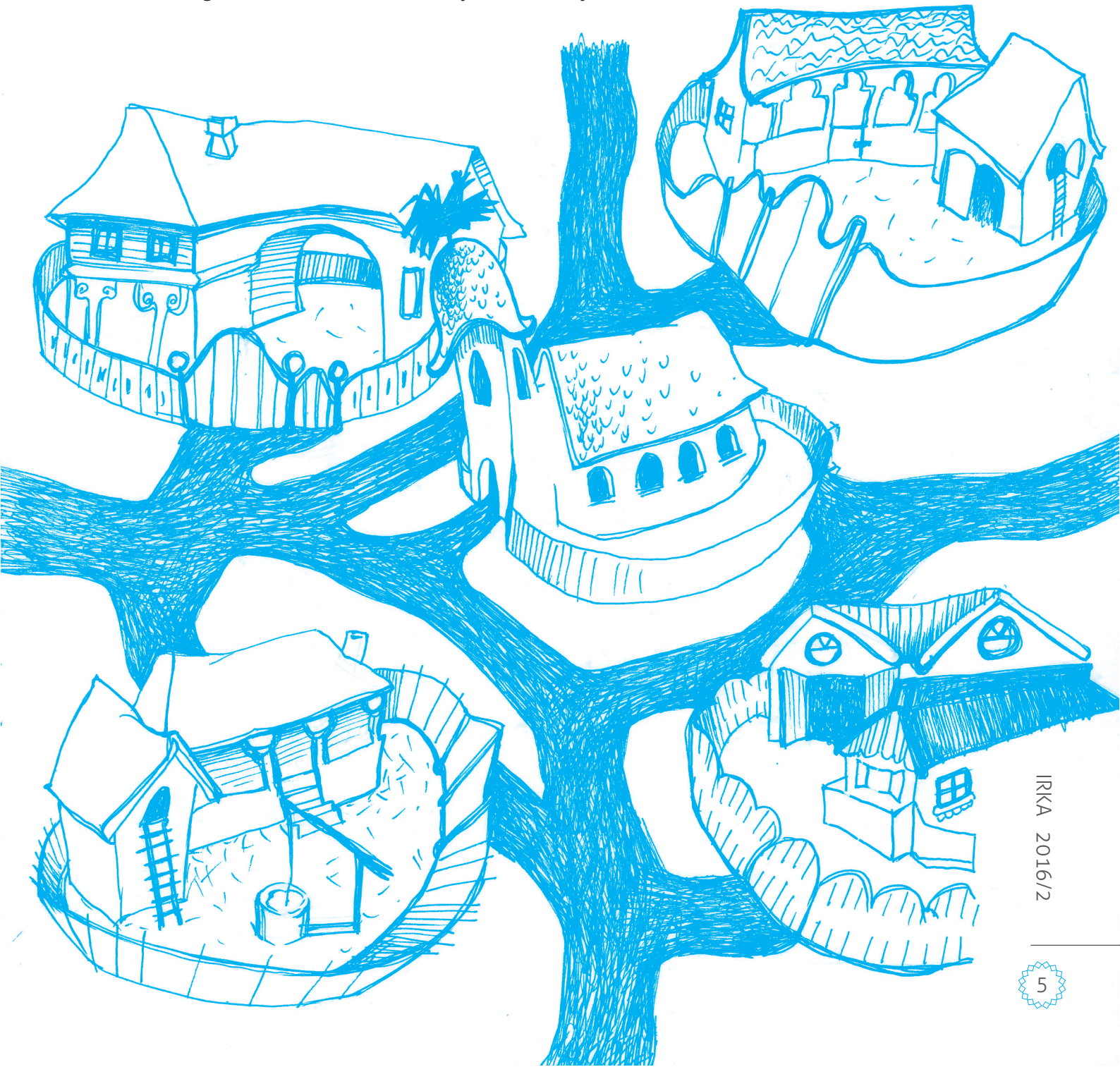
mét egész éjszaka, nehogy álmában elkukurítsa magát valahogy. Jaj neked, Kelemen, megfizetsz a fületlen gombért! Jaj neked, Hatrongyos, sose látod többet a szép piros hajnal, nincs, aki fel-költse!

Néz, néz a sötétségbe a hatrongyosi bíró kaka-sa: hát egyszer csak megpirul ám az ég alja, s föl-mosolyog rajta a szép piros hajnal. Mosolyog, mo-solyog, egyre jobban mosolyog, szinte csúfolódik:

– Tudom én az időt kakasszó nélkül is!

– Kukurikú, ilyen szégyen többet engem sose érjen! – rikkantotta el magát az utolsó hatrongyosi kakas, s úgy ugrott le a padlás szájából, hogy menten kitérte a nyakát.

Azóta Hatrongyoson nincsen kakas, s a hatrongyosi gyerekek nem ehetnek kakastejes ke-nyeret.

Hajnal Anna

Virágokról

Szél jár a kertben
reggeltől estig,
mikor az órák
a bimbókat festik,
tegnap még zárva,
kinyílnak mára,
violakék és
rezedasárga.

Pünkösdi rózsza
nyit virradóra,
bíborszíromra
méhecske száll,
majd forró délre
kinyílik félve,
s illatban áll a
liliomszál.

Devecsery László

Katica

– Kis katica, merre jársz,
égen-földön merre szállsz?
Merre viszed hét pettyedet?
Hadd repüljek távol veled!
– Ég, föld között repít szárnyam,
virágok kelyhe az ágyam.
Szárny nélkül te hogy' repülnél?
Hét petty nélkül is örülnél?
– Kis katica, repülj messze:
szép, távoli, új egekre!
Szárny nélkül én nem követlek,
hét petty nélkül nem vezetlek.
– Kis katica! Merre jársz?
Égen-földön merre szállsz?

Kányádi Sándor

Zümmög a méhecske

Zümmög a méhecske,
száll, száll, száll.
Picike szárnyacskán
jön a nyár.

Picike szárnyacskán;
zümm-zümm-zümm.
Begyűjti mézét és
elrepül.

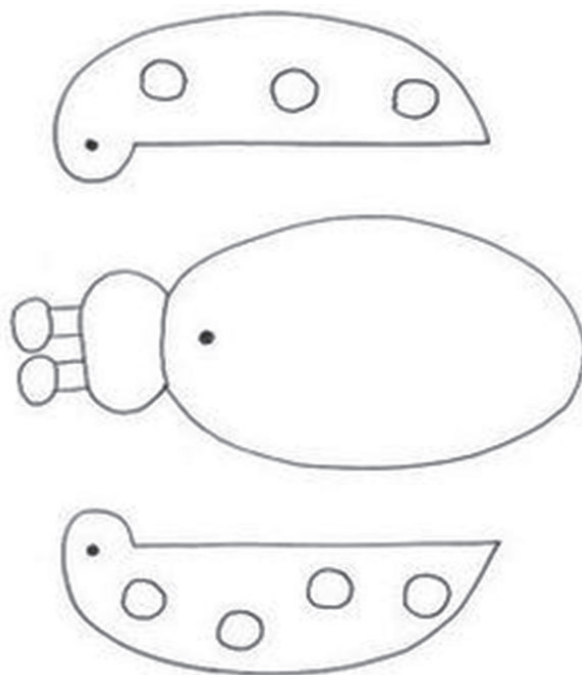
KATICABOGÁR PAPIRBÓL

Hozzávalók: fehér, piros és fekete színű karton, Milton-kapocs (szögre hasonlító, két oldalra szét-hajtható kapocs), ragasztó, ceruza, sablon.

Elkészítés menete: A sablon segítségével ki-vágjuk fekete kartonból a fejet, fehérből a hasat, majd ezeket összeragasztjuk. Piros kartonból vág-juk ki a két szárnyat. A fekete pont a sablonon a Milton-kapocs helyét jelöli. Itt kell összeilleszteni

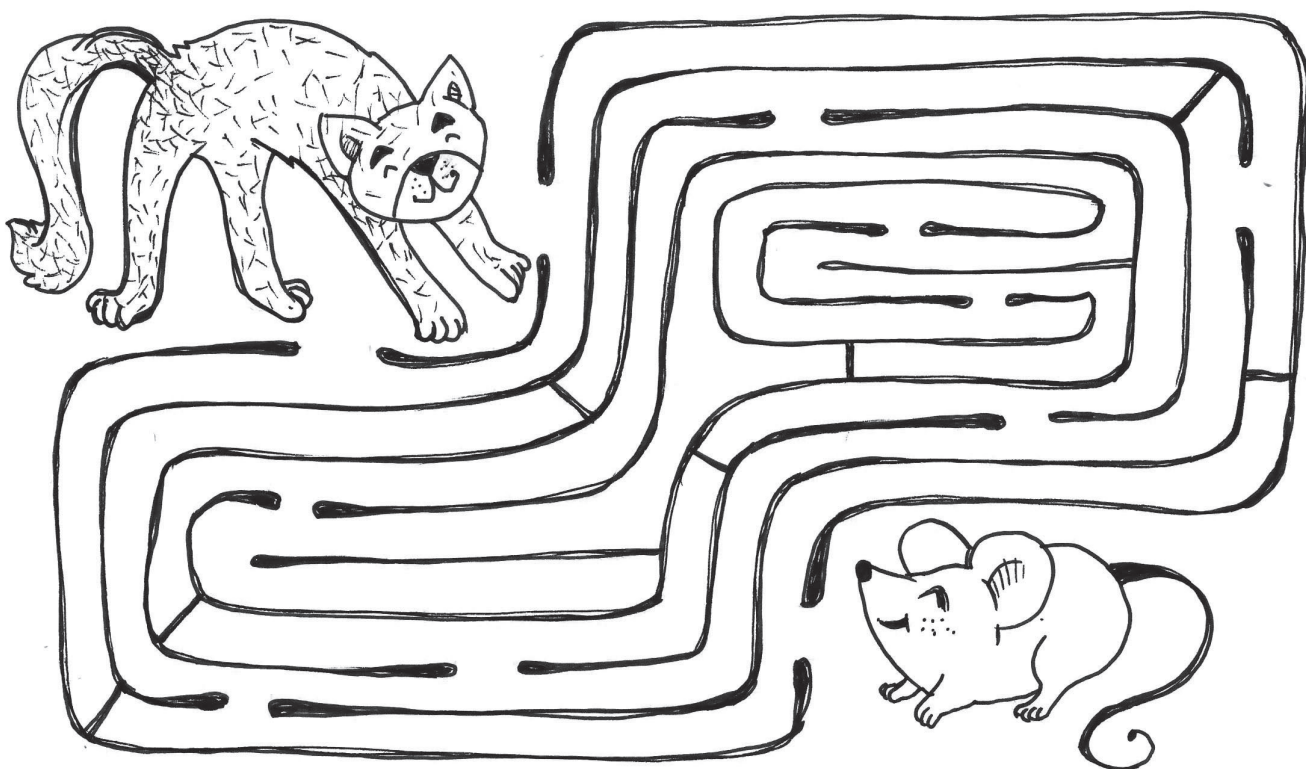
a katicabogár testét és szárnyait. Végezetül a fe-keke pöttyöket ragasztjuk a szárnyakra. Ha elmoz-dítjuk a szárnyakat, üdvözlő szöveget is lehet írni a katicabogár hátára, így képeslapként is használ-hatjuk, de lehet szobadekoráció is, ha cémára füg-gesztjük és felakasztjuk.

Jó munkát!

CICA A LABIRINTUSBAN

Segíts Cicanak eljutni Egérke házába, hiszen ők ketten barátok, és rég nem látták egymást! Indulj el a labirintusban Cicától, vonalat húzva a kis kapukon át, míg el nem jutsz Egérkéig! Légy ügyes!

A TORDAI TÜNDÉRVÁR

Székely mese

Tordától nem messze, az Aranyos vize mellett van egy hegy, Tündér a neve. Ennek a hegynek a tetején réges-régen egy fényes, nagy vár volt, Tündérvár volt a neve, de ma csak a romladékát lehet látni.

Sok száz esztendeje lehetett annak, még ezer-nél is több esztendeje, Erdélynek a földjén egy hatalmas király lakott.

De hiába volt a nagy hatalma, nem volt boldog, mert Isten nem áldotta meg gyermekekkel. Sokat tűnődött azon, hogy kire hagyja az országát.

Egyszer csak mit gondolt, mit nem, a szomszéd királynak több fia volt, egyet fiának fogadott.

Telt-múlt az idő, dali szép legénnyé nevelkedett a fogadott fiú, s szerette volna, ha időnek előtte kezére kerül az ország. Azt mondja egyszer az apjának:

– Apám, engedd meg, hogy építsek egy várat a Tündér-hegyre.

– Jól van, fiam, építs, én nem bánom.

Belefog a királyfi a vár építésébe. Ezer meg ezer ember hordotta a nagy köveket a hegy tetejére, hét álló esztendeig folyton hordották, rakták, s állott a vár, melyhez hasonlatos nem volt messze földön. Akkor a királyfi elment az apjához, s mondotta:

– No, apám, felépíttem a várat, hét esztendeig tartott az építés, most engedd meg, hogy hét esztendeig pihenjek.

– Jól van, fiam, pihenj – mondotta a király.

Hanem a királyfi nem pihent, nagy titokban gyűjtötte, toborozta a katonákat, tele volt a vár fegyveres emberekkel. Az volt a szándéka, hogy amint lesz elegendő katonája, kicsap a Tündérvárból, s erővel elveszi a nevelőapja országát.

Csak hogy nem maradt titokban gonosz szándéka, hírül vitték azt a királynak. Szörnyű haragra lobbant a király, s körülfogta a várat. De az a vár erős volt, erősebb a sziklánál. Hét álló esztendeig vívták, s mégsem tudták bevenni. Mikor látta a király, hogy hiábavaló minden erőlködése, lassanként elpusztul minden embere, mégsem tudja megbüntetni a háládatlan fiút, követeket küldött hozzá.

Felmennek a követek a várba, mondják nagy alázatosan:

– Felséges királyfi, a királytól jövünk üzenettel. Látja, hogy nem tudja bevenni a váradat, nem is vívja többé. De arra kér téged, hogy küldj neki két galambot a te nagy vitézséged emlékezetére.

– Hiszen ha csak galamb kell – mondotta a királyfi –, vigyetek akár tizenkettőt, van a vár udvarán elég.

Nagy hirtelen összefogdostak tizenkét galambot, viszik a követek a királyhoz. Mondja a király az embereinek:

– Na, most kötözzetek ezekre a galambokra mindenféle gyújtószerszámokat, s aztán eresszétek el!

Úgy tesznek, amint a király parancsolja, s eleresztik a galambokat, azok felszállnak a magas levegőégbe, kerengenek ottan, azután hirtelen berepülnek a várba, s égő szárnyakkal lebuktak szegények a házak födelére. Rettentő nagy tűz támadott, s lángba borult az egész vár, jajgatva s ordítva menekültek ki a katonák az égő várból. De ott várták a király katonái, s levagdalták őket, hogy még hírmondónak sem maradt közülük. Megölték a királyfit is. Porrá-hamuvá lett a Tündérvár. Csak valami romladéka látszik, de az emléke megmaradott, meg is marad örökkön-örökké.

Szabó T. Anna

Famese

Volt egyszer egy facsalád,
nem volt családfája,
a sok kicsi facsemete
csak felnyurgult, úgy nőtt bele
a faiskolába.

„Értitek a faanyagot?
Minek vágtok fapófát?”
Így faggatta őket legott
a fatanár uraság.

De a sok kis facsemete
inkább csak fagotrozott,
fabulákat fabrikált, vagy
fafagyit falatozott,
de a fatudományokhoz
fajankónak bizonyult,
a többi fakocka fejhez
sehogyan se viszonyult.
Eladdig, hogy a fatanár
elfakulva kifakadt:
„Hú, favilla, fakarika!
Ki, fakanál, ki, fakard!
Azt a fancsali fajzatát!
Na, majd megraklak, ne félj!
Fakupa lesz belőletek,
vagy fakutya, sőt, fahéj!
Nem famulus! Mért
kupáljam hát akkor fafejetekek?
Ilyen fanyar és fantaszta
fákat nem is ismerek!
Faramuci, faragatlan farizeus farakás!”
Addig-addig ordított,
míg berekedt a fatanár,
belefásult, és belátta,
hogy fatális tévedés
ennyi bunkó, tuskó fattyat
tovább nyesegetni, és –
„Fabatkát se ér”-t kiáltva –
nem engedte őket többet
soha a faiskolába.
Így telt hát be a fa-fátum
a pofátlan fapófákon.

Kopré József

Játszótéren

Építettem sárból házat,
mellé meg egy Lángosgyárat.
Azt is sárból építettem
ezzel a két kis kezemmel.

Sár az ajtó, sár az ablak,
elől Sárkutyák ugatnak.
És akik ott sorban állnak,
mind a Sárlángosra várnak.

Sár a kocsi, sár a kosár,
ez a Sár-gyár, Sárosdon áll.
Sárosdon a játszótéren
minden reggel meg is nézem.

És ha építek egy várat,
eladom a Lángosgyárat...

TALÁLÓSOK

Fehér mezőn kacskaringós
barázdákat szántok,
s ha nem kellek,
egy házacská sötétjébe zártok.

(1101)

Sziklaszirten tanyázik,
levegőben vadászik.
Csőre horgas, karma nagy,
magas égtől le-lecsap.
Szeme éles, nincs hibája,
ő a madarak királya.

(sas)

Én nagy és hatalmas vagyok,
s szirmaim sárga lángok.
Mindig a nap felé fordulok,
mert a keresztlánya vagyok.

(napraforgó)

Éjjel, úgy, mint nappal, állok lábaimon,
hogyan rajtam bárki nyugalmat találjon.
De ha meg kell néha változtatnom helyem,
lábaim semmit sem segítenek ebben.

(szék)

Kityegő-kotyogó,
fadobozba zárt manó.
Méri, ami illanó:
az apraját mutatja,
a nagyját elkongatja.

(falóra)

Hús és rizs az ő bele,
kívül van egy levele.

(töltött káposzta)

Konyhakertben nevelkedtem,
sok más zöldség él mellettem.
Zöld az ingem hosszúkás testemen,
sok apró mag lakik bennem.
Indás száram futni szeret,
kicsit szúr is, hogyha szeded.
Mondd, mi lehet becses nevem?

(uborka)

Bármerre jársz, mindig követ,
s hiába dobsz felé követ,
nem ijed meg, el nem szalad,
hogyan megállsz, ő is megáll,
s ha elindulsz – veled halad.

(árnyék)

Földet túrok, szántogatok,
mint a kovács, kormos vagyok,
de nem vagyok szántóvető,
nem cseng előttem az üllő.

(vakond)

Árokparton bokrosodom,
s mint a mérges, rossz gyerek,
csípős vagyok és goromba,
engem senki nem szeret.

(csalán)

Hét a bőre,
félnek tőle.
Nem is él,
mégis csíp,
aki ránéz,
könnyezik.

(hagyma)

Amije van, eldobálja,
no, de azért meg nem bánja.
Amit elszór, nem siratja,
nemsokára visszakapja.

(vetőgép)

Dagasztanak, pofozgatnak,
szép kerekre kiszaggatnak,
kendő alatt elaltatnak,
jó melegen tartogatnak.
Meg is nővök egykettőre,
beugrom a serpenyőbe,
irul-pirul két orcám,
hófehér a szalagocskám.

(fánk)

Millió kis nap tündököl
kint a mezőn, a határban:
napvirágok, nem csodák ők,
s bennük mégis csodát láttam.
Arcuk sárga, hajuk fehér,
mint a napnak fent az égen.
Nézd, mind feléd integetnek,
téged várnak szép szerényen.

(margaréták)

Joanne Kathleen Rowling angol író Harry Potter és a varázslótársadalom történetével egészen új, a valósággal mégis egyszerre létező világot álmódott meg. A Harry Potter-könyvek a főszereplő és legjobb barátai, Hermione Granger és Ron Weasley kalandjait, egy-egy, a Roxfort Boszorkány- és Varázslóképző Szakiskolában eltöltött évét mutatják be. Negyedik roxfortosként Harryt valaki benevezi a Trimágus Tusára, melyben 4 bajnok küzd a főnyereményért, a Trimágus Kupáért. A tusa 2. próbáján Harrynek és a többi bajnoknak valami olyat kell visszaszerezniük a Roxfort melletti tóból, amit tudtukon kívül vettek el tőlük.

J. K. Rowling

HARRY POTTER ÉS A TŰZ SERLEGE

Egy órád van, ne feledd,

Hogy megtaláld, s visszavedd... [...]

Körös-körül épületek – algás falú, kezdetleges kőházak rémlettek fel a homályban. Sötéten tátongó ablakaikban itt-ott egy-egy arc is felbukkant...

A sellőknek szürkés bőrük és hosszú, gubancos, sötétzöld hajuk volt. Szemük sárgán fénylett, csakúgy, mint csorba fogaik, s nyakukban vastag kavicsfűzért viseltek. Rezzentelen, alattomos tekintettel figyelték az épületek között átsikló Harryt. [...] Úgy tűnt, megérkezett a víz alatti település főterére. Itt már tömegével lebegtek a sellők, s a tér közepén ott dalolt a bajnokokat hívogató kórus. Mögöttük hatalmas sellőt formázó, durván faragott szobor magasodott, s a kőalak vaskos halfarkához kötözve ott állt a négy tusz.

Harry csak hármat ismert közülük: Ront, Hermionét és Cho Changot. A negyedik fogoly egy nyolcévesnél alig idősebb kislány volt – a fejét körüllebegő ezüstszőke hajfelhő alapján Harry arra következtetett, hogy Fleur Delacour húga lehet. Mind a négy alak mélyen aludt; fejük a vállukra bukott, s szájukból finom, szaggatott buboréklánc kigyózott a felszín felé.

[...] A tófenék ezen a részen köves volt. Harry fejével lefelé fordult, s addig keresgélt, mígnem talált egy különösen éles szélű kődarabot. Felkapta, és gyorsan visszaúszott a szoborhoz. Elkezdte metélni és szaggatni a Ront gúzsba kötő rostos indát, s két-három perces kitarató munkával sikerült

is elvágja a béklyót. [...] Harry körülnézett. Nyomát se látta a többi bajnoknak. [...] Újra a szobor felé fordult, és elszántan nekilátott, hogy elvágja Hermioné béklyóját is...

Abban a szempillantásban erős ujjak fonódtak a karjára. Vagy fél tucat férfisellő gyült köré; elvonszolták őt Hermionétól, s közben nevetve rázták a fejüket.

– Csak a saját túsodat vidd fel – szólt az egyik. – A többieket hagyd itt...

– Eszemben sincs! – akarta mondani Harry, de csak két nagy buborékot sikerült produkálnia. [...]

Ekkor a körülötte álló sellők izgatottan mutogatni kezdtek a feje fölé. Harry felpillantott – és meglátta a közeledő Cedricet. A hugrabugos fiú fejét jókora buborék vette körül, s ettől arca furcsán szélesnek és puffedtnek tűnt.

– Eltévedtem! – tátogta rémülten Cedric. – Fleur és Krum is úton vannak már! [...]

A sellők most izgatottan károgni kezdtek, hátrafelé forgolódtak, s elengedték Harry karját. Ő is hátrafordult hát, és egy közeledő szörnyre esett a pillantása – a víz alatti térre egy cápafej úszott be, amihez egy fürdőnadrágos embertest tartozott... Krum volt az. Szemlátomást megpróbálta transzformálni magát, de csak félig sikerült neki.

A cápaember egyenesen Hermionéhoz úszott, és szájával kapkodni kezdett a lány béklyói felé. [...] Harry komolyan tartott tőle, hogy Krum nagy igyekezetében a végén még leharapja Hermioné fejét. Előrelendült hát, megütögette Krum vállát,

és felé nyújtotta az éles követ. Krum elfogadta a szerszámot, s Hermione hamarosan kiszabadult. Akkor a cápaember derékon ragadta alélt túsztát, és hátra sem nézve sebesen úszni kezdett fölfelé.

És most mi lesz? – gondolta Harry. Ha biztosan tudná, hogy Fleur időben megérkezik... De a lánynak nyoma sem volt. Nem várhatott tovább...

Felkapta a követ, amit Krum eldobott, de a sellők azon nyomban szoros sorfalat zártak Ron és a kislány köré, s a fejüket rázták.

Harry előhúzta varázspálcáját...

– Háromig számolok! – kiáltotta két buborékkal Harry, és a biztonság kedvéért feltartotta ököibe szorított kezét...

A sellőknek inukba szállt a bátorságuk, és szétrebbentek. Harry két lábcsapással odaúszott a szoborhoz, és szaggatni kezdte a kislány béklyóját. Mikor az inda végre megadta magát, egyik kezével átkarolta a lány derekát, a másikkal megmarkolt Ron talárja nyakát, és elrúgta magát a tó fenekéről.

Nagyon lassan és nehezen haladt felfelé...

Harry az utolsó csepp erejét is beleadta a taposásba – izmai tüzes parázssá változtak az embertelen túleröltetéstől, s úgy érezte, mintha az agya is megtelt volna vízzel. Nem kap levegőt, oxigént akar, ki kell tartani, tovább... tovább...

És akkor egyszerre érezte, hogy feje átszakítja a tó víztükrét, és arcába csíp a csodálatos, hideg, tiszta levegő. Mohón teleszívta vele tüdejét, s arra gondolt, hogy életében most először lélegzik igazán. Zihálva felhúzta Ront és a kislányt is. [...] Mindkettő kinyitotta a szemét; a kislány arca zavart és rémületet tükrözött, Ron viszont csak kiköpött egy nagy adag vizet, pislogott párat a vakító fényben, aztán Harryhez fordult, és így szólt:

– Nedves egy hely ez, mi? – Azután Fleur hűgára esett a pillantása. – Őt meg miért hoztad fel?

– Fleur nem jött le érte – zihálta Harry. – Nem hagyhattam ott.

– Te nem vagy ésnél, Harry... Csak nem vetted komolyan azt a kornyikálást? Gondolod, hogy Dumbledore hagyott volna minket elpatkolni?

– De hát a dal...

– Azért fenyegetőztek, hogy minél gyorsabban visszaérjete! – vágott a szavába Ron. – Hogy ne lebzseljete odalent... Te jó ég, Harry, ugye nem játszottad a hőst?

Harry dühös volt és szégyellte magát. [...] Hogy is feltételezhetete, hogy Dumbledore engedje kockára tenni a túsok életét? [...]

– Hölgyeim és uraim, a zsűri meghozta döntését. Murcus sellőrajfőnöknő részletesen beszámolt nekünk a tó fenekén lezajlott eseményekről. Ennek alapján közös megegyezéssel állapítottuk meg a bajnokok pontszámait, melyek az ötvenpontos maximumhoz képest a következők...

– Fleur Delacour kisasszony kiválóan hajtotta végre a buborékfejbűbájt, de a kákalagok feltartóztatták, így túsztát nem tudta kiszabadítani. Huszonöt pontot íteltünk meg neki. [...]

– Cedric Diggory, aki ugyancsak a buborékfejbűbájt használta, elsőként tért vissza túszával, bár egy perccel túllépte a megszabott egyórás versenyidőt... Teljesítményét negyvenhét ponttal jutalmazzuk. [...]

– Viktor Krum transzformációja tökéletlen volt ugyan, de a célnak megfelelt. Másodikként ért vissza túszával. A zsűri negyven pontot ítelt neki. [...]

– Harry Potter varangydudvát alkalmazott, mégpedig kiváló eredménnyel – folytatta Bumfolt. – Utolsóként tért vissza, jóval a versenyidő lejárta után. A sellőrajfőnöknőtől azonban úgy értesültünk, hogy Harry Potter elsőként érkezett meg a túsokhoz, késlekedését pedig az okozta, hogy feltett szándéka volt valamennyi foglyot kiszabadítani. [...] Harry Potter önzetlen magatartásával nemeslelkűségről és erkölcsi szilárdságról tett tanúságot, ezért maximális pontszámot érdemelne. Ennek ellenére... negyvenöt pontot kap. [...]

Ron és Hermione egy pillanatra megdermedtek a csodálkozástól, így némi késéssel csatlakoztak az ujjongó, tapsoló közönséghez.

– Na, mit szölsz, Harry? – harsogta a zsvivaj fölött Ron. – Kiderült, hogy nem lüke vagy, hanem erkölcsileg szilárd!

Péter Erika

Macsacsárda

Stanci néni padlásán
nyávog a sok macska,
mintha mind a száznak
nyilallna a farka.
Nyivákolás, ramazuri,
mi lenne más, macska-buli!
Kandúr Miska nyitott ivót,
épp most tartják a megnyitót.
Szól a macskamuzsika,
fő a macskavacsora.
Előétel gulyás és sült.
Sejtitek-e, miből készült?
Amíg Miska tejet csapol,
a sok kutya csihöl-csahol.
Minden cica tejet iszik,
ettől le sem részegedik.
Cirmike a legjobb táncos,
felkéri egy főtáncos.
Kiderül, hogy falába van,
Cirmi szól: – Bocs, inkább magam!
Egy percig se kell várnia,
követi a kompánia.
Felhangzik a macsacsárdás,
majdnem beszakad a padlás!
Stanci néni alig bírja,
Feje fáj, az orvost hívja.
Meghallgatja bölcs tanácsát:
+ Söprűzzön ki minden macskát!

Fecske Csaba

Lepkebál

A végtelen nyári réten
kezdődik a lepkebál:
táncolóknak, leskelőknek
szúnyog-banda muzsikál.

A sok tücsök is rázendít,
szól a talpalávaló,
lepke libben gyors ütemre,
ringatózni kezd a tó.

Felhők közül bámul a hold,
csuda érdekes a bál:
vidám táncot rop mindenki,
lepke, bogár és fűszál.

Lelkes zenész szúnyog, tücsök,
önfeledten muzsikál,
a gomolygó forgatagban
ki-ki párjára talál.

Tarka lepke, kék pillangó,
titokzatos pávaszem
libben-libben a zenére,
nézi sok kíváncsi szem.

Nyári réten holdsütésben
beh vidám a lepkebál:
millió gyöngyöt ragyogtat
a tengernyi zöld fűszál.

Nagy Bandó András

Merre van arra?

Ha bentről indulsz, arra jutsz kintre,
ha kintről indulsz, bentre jutsz erre.

Ha innen nézed, arra van a fenn,
ha föntről néznéd, erre volna lenn.

Ha arról fordulsz, erre van balra,
ha balról térülsz, jobbra jutsz arra.

Ha arról nézed, itt van emerre,
amarról lépve, onnan jutsz erre.

Magasból nézve itt van a mélység,
báméskodj innen, az ott a kék ég.

Előre lépve az ott a hátra,
másképp lesz rögtön fordítva állva.

Elején végzed hátulról érve,
ha onnan indulsz, ez itt a vége.

Erdős László

Fordított világ

Egyik éjjel álmomban
Visszafelé számoltam.
Tíz volt az egy és egyes lett a tíz,
Vízoltók tüzet hordtak, mert égett a víz.
Macskát üldözött egy vad egér,
Lovat húzott az echós szekér.
Tűzött az eső és esett a nap,
Fejet viselt magán egy csinos kalap.
Én voltam a felnőtt és apa lett a gyerek,
A futball-labda téglalap, a kapu pedig kerek.
Anya nem dolgozott, csak hétvégén két napot,
Együtt töltöttük az összes hétköznapot.

Végül egy dologért nagyon megijedtem:
A nagymama fiatal, én meg idős lettem.
Éreztem, bölcs vagyok, értem a világot;
Minden rezdülését, minden furcsa álmot.

Napfénnel jött a reggel, s mit eddig sosem tettem,
Nővéremet a mosdóba, magam előtt... beengedtem.

Weöres Sándor

Vásár

Olcsó az alma,
Itt van halomba,
Aki veszi, meg is eszi,
Olcsó az alma!

Kis trombitát vegyenek,
Pirosat, fehéret,
Lilát, sárgát, kéket!
Mézesbábót vegyenek,
Tükrös-szívet szépet!

Fut a kutya-szán, kutya-szán,
Szalad igazán, igazán,
Köszörűs vagyok én,
Kutya-szánon futok én.

Van-e csizma eladó,
Hóba-sárba mindig jó?
Van kis csizma eladó,
Szép varrás a szárán,
Hogyha ilyet hordanék,
Bizony sose bánnam.

Van-e ködmön* eladó,
Szélbe-fagyba mindig jó?
Van kis ködmön eladó,
Szép hímzés a vállán,
Hogyha ilyet hordanék,
Bizony sose bánnam.

Érkezik a vándorcirkusz,
Hoznak elefántot,
Tarka bohóc vezet,
Füsti Pisti követi,
Ilyet sose látott.

Sátor alól kikiáltó szénéz:
„Itt látható a nagyhírű bűvész!
A lábával karikázik,
A kezével citerázik,
Az orrával orgonázik,
A fülével figurázik,
A szemével gurgulázik,
A szájával vacsorázik!”

Jó márc* a cseberben*,
Csuprom* telemertem.
Tele van a csuprom,
Idd már, ki ne fusson.

*ködmön: juh vagy kecske szőrös bőrből készült ujjas
márc: édes frissítő ital
cseber: egyfülű, vödör alakú edény
csupor: kisebb cserépedény*

UGRÁLÓ TOJÁS (24 ÓRÁS KÍSÉRLET)

Szükséges eszközök: 1 db nyers tojás, 1 pohár ecet.

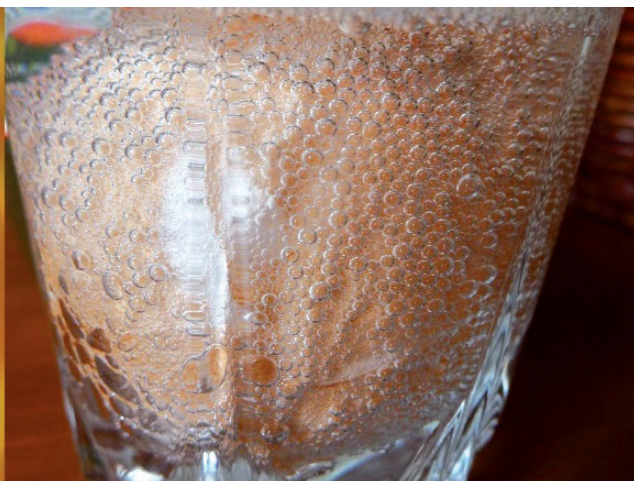
A kísérlet menete: Tegyük egy nyers tojást 12 órára egy pohár ecetbe úgy, hogy az ecet teljesen

ellepje. Néha forgassuk meg a tojást. 12 óra múlva cseréljük friss ecetre a pohárban lévőket. Hagyjuk benne a tojást további 12 óráig.

A tojás, ahogy bekerül az ecetbe, elkezd pezsegni. Egy idő múlva rengeteg buborék veszi körül, és a folyadék tetején hab gyűlik. 24 óra elteltével vegyük ki a tojást, öblítsük le vízzel, majd óvatosan pattogtassuk meg az asztalon. A tojásunk kicsit megduzzadt, és olyan, mintha gumiból lenne. Ha már eleget ugráltattuk, egy tálban pukasszuk ki egy hegyes tárggyal.

Magyarázat: Az ecet 24 óra alatt leoldja a kalciumtartalmú héjat a tojásról. Megmarad a belső lágy héj, amely összefogja a folyékony belsőt. Ha megpróbáljuk kilyukasztani a lágy héjat, egy pukkanás kíséretében előbukkan a teljesen nyers tojás.

Dobsa István

SZUPERHIDEG VÍZ LEHET-E HIDEGEBB A VÍZ 0 CELSIUS-FOKNÁL ANÉLKÜL, HOGY MEGFAGYNA?

Szükséges eszközök: pohár, hőmérő, kiskanál, jégkocka, só.

A kísérlet menete: Tegyetek jégkockákat egy pohárba, öntsetek rá vizet, majd egy hőmérő segítségével mérjétek meg a víz hőmérsékletét! Vajon hány fokot fog mutatni a hőmérő? Ezután szórjatok sót a jégkockákra, és kavarájátok meg egy kiskanállal. Ismét mérjétek meg a hőmérsékletet! Most mennyit mutat a hőmérő?

Mi történik? Amikor csak jégkocka és víz van a pohárban, a hőmérő 0 fok körüli hőmérsékletet mutat. A só hozzákeverésével gyorsabban kezd olvadni a jégkocka, a víz hőmérséklete pedig gyorsabban süllyed, mert amikor a vízhez más halmaz-

állapotú anyagot adunk, ami oldódik benne (só), akkor csökken az olvadáspont, ezért kezd gyorsabban olvadni a jégkocka a vízben. Mivel a jég olvadása egyúttal energiát von el a környezetből, jelentős mértékben lehűti a vizet: akár -10 fok alá is. Ezen az elven előállíthatunk fagypontra alá süllyedő folyadékot a sóval anélkül, hogy megfagyna a víz.

Gyakorlati alkalmazás: Hóeséskor, amikor a hőmérséklet 0 fok alá esik, sószóró gépkocsik járnak az utakat, hogy megolvasszák az úttestre fagyott jeget. Amíg -15 fok alá nem esik a hőmérséklet, nem fog megfagyni a víz.

17

29

18

28

30

19

27

31

20

26

32

21

25

33

22

24

VEGE

23

12 DOLOG, AMIT A KUTYÁKTÓL MEGTANULHATUNK

1. Ha szeretteid hazaérnek, rohanj az üdvözlésükre!
2. Ne túrd szótlanul, ha megtámadják a területedet!
3. Naponta fuss, kergetőzz és játssz!
4. Légy hűségese!
5. Soha ne mutasd magad olyannak, amilyen nem vagy!
6. A hazugságot, akár a csontot, hiába ássuk el – valahogy mindig napvilágra kerül.
7. Ha valakinek rossz napja van, maradj csendben, ülj le mellé, és gyengéden dörgölőzz hozzá!
8. Élvezd a séták egyszerű örömeit!
9. Ne harapj, ha a morgás is elegendő!
10. Meleg napokon igyál sok vizet, és árnyas fa alá feküdj le!
11. Boldogságodat ne szégyelld kimutatni!
12. Akármilyen gyakran kritizálnak, ne vágj vissza, s ne sértődj meg!

A Megható állattörténetek nyomán

A KOMONDOR

A komondor egy kifejezetten híres magyar kutyafajta, hiszen – a pulihoz hasonlóan – különösen egyedi. Feladata hajdan ugyanaz volt, mint a kvasznak: a nyáj őrzése.

A komondor nagytestű kutya, a puliéhoz hasonló nemezes (gyapjúszerű) bundát visel. Bundáját nem kell fésülni, kefélni, hiszen akkor nem tudna nemezesedni. A jellegzetes szőrzet élete első két évében nő meg, és akár 8-9 kilót is nyomhat. Van, aki lenyírja. Ápolásánál a két legfontosabb dolog: a szálak szétválasztása (hogy ne csomósodjanak össze) és a viszonylag gyakori fürdetés.

Ez a fajta mindenféle időjárást elvisel, de igazán a szabadban érzi jól magát. Kifejezetten vidéki életre való.

Nemcsak a nyáj, de a ház őrzése is a vérében van. Védelmet a területet, a portát és a családtagokat. Hangját viszont ritkán hallatja. Nem függ a

MIT TANULHATUNK A TÖRPEPAPAGÁJOKTÓL?

1. Ha túl sok időt töltesz a tükör előtt, könnyen elveszíted az egyensúlyodat.
2. Soha ne légy savanyú – még akkor se, ha takarítanod kell a kalitkádát!
3. Ha a párod meg akarja osztani veled az ülőrudat, mindig adj neki helyet!
4. A boldogságot rendszerint csak néhány héj feltörése után érhetjük el.
5. Az ölelkezéshez ketten kellenek.
6. A párod néha olyan apróságokra is figyelhet, amit te észre sem vettél magadon.
7. Az éneklést jobban becsülik, mint a rikácsolást.
8. Valódi színeid akkor mutatkoznak meg, amikor felborzolod a tollaidat.
9. Túl sok játék elvonja a figyelmet.
10. Ha a szívedben szeretet lakozik, jelenlétednek mindenki örül.

Vickie Lyne Agee

gazdájától. Első kutyásoknak nem túl jó választás, hiszen makacs és önálló, s nem is éppen kicsi.

A gyerekekkel jól kijön, de nem igazán szereti, ha váratlanul meghúzzák valamelyik tincset vagy fülét.

Egy jól nevelt komondor minden más háziállattal jól kijön.

Fodor-Nagy Gergely

BÉRI BALOGH ÁDÁM NÓTÁJA

1. Tő - rök bár - sony sü - ve - gem, Most é - lem gyöngy é - le - tem
2. Fa - kó lo - vam, a Mur - za Laj - ta vi - zét át - úsz - sza,
3. Sán - dor Fer - kó só - go - rom, Ad - ja i - de a bo - rom,

Ba - logh Á - dám a ne - vem, Ha vi - téz vagy, jer ve - lem!
Bécs al - ját, ha nyar - gal - ja, Csá - szár azt meg - si - rat - ja.
Harc u - tán, ha szom - ja - zom, Az ál - do - mást meg - i - szom.

CSÍNOM PALKÓ

Csí - nom Pal - kó, Csí - nom Jan - kó, cson - tos ka - la - bé - rom,

Szép sely - mes ló - din - gom, da - li pár piz - to - lyom.

No - sza, raj - ta, jó ka - to - nák, i - gyunk e - gész - ség - gel,

Men - jen tánc - ba ki - ki köz - tünk az ő je - gye - sé - vel!

TYUKODI NÓTA

1. Te vagy a le - gény, Tyu - ko - di paj - tás!
2. Sze - gény le - gény - nek ol - csó a vé - re.
3. Bort ku - pá - ba, bort, em - bert a gát - ra,

Nem o - lyan, mint más, mint Ku - cog Ba - lázs.
Két - há - rom fil - lér, egy nap - ra bé - re.
Tyu - ko - di paj - tás, in - dul - junk rá - ja,

Te - rem - jen hát or - szá - gunk - ban jó bor, ál - do - más,
Azt sem tud - ja el - köl - te - ni, még - is vég - té - re
Ver - jük ál - tal a la - ban - cot a más - vi - lág - ra,

Nem egy fil - lér, de két tal - lér, kell i - de, paj - tás!
Két po - gány közt egy ha - zá - ért om - lik ki vé - re.
Úgy ad Is - ten bé - kes - sé - get é - des ha - zánk - ra.

Heltai Jenő

Ballada a három patkányról

Ott, ahol a Ferencváros
Hinti báját szerteszét,
Egy pazar, nagy pince mélyén
Három patkány éledgett.
Három patkány, három testvér,
Pajkos, ürge és bohó,
S mint az ifjúsághoz illik,
Folyton éhes és mohó.
Volt a kedves pince mellett
Egy csemegebolt,
Ahol csupa elsőrangú,
Finom holmi volt.

Egyszer, éjjel a legelső
Fürge patkány útra kelt,
Hogy a boltból átcsempésszen
Egy kis finom eledelt.
Lábujjhegyen járt a polcon
Elkerülve minden zajt,
Megevett egy adag sajtot,
Rá volt írva: „Gróji sajt”.
Föl is fordult nyomban tőle,
S lett belőle holt –
Mert a finom gróji sajt az
Hamisítva volt!

Csukás István

Egérmese

Dohogott az egér:
sosinccsen friss kenyér!
Ahogy mondom, ezért
dohogott az egér.

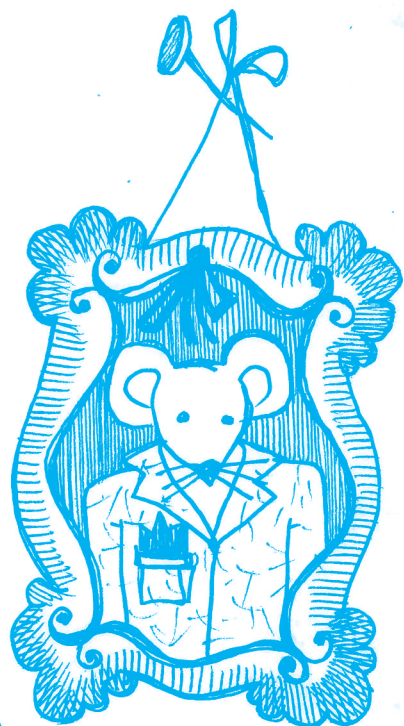
A boltba bandukolt,
csukva volt az a bolt.
Ahogy mondom, úgy volt,
csukva volt az a bolt.

Végül is mit csinált?
Hát morzsát rágicsált!
Egyebet nem csinált,
csak morzsát rágicsált.

A második ifjú patkány
Bánatosan útra kelt,
Hogy a boltból átcsempésszen
Ő is egy kis eledelt.
Lábujjhegyen járt a polcon,
Mert a bölc mindig vigyáz,
Nekiesett egy gyümölcsnek,
Rá volt írva: „Ananász”.
Föl is fordult nyomban tőle,
S lett belőle holt –
Mert a finom ananász is
Hamisítva volt.

A harmadik ifjú patkányt
Lesújtotta a dolog.
Sírni kezdett: „Nem élem túl,
Én is inkább meghalok.
Társak nélkül egymagamban,
Így az élet mit sem ér...”
S hősiessen patkánymérget
Vett a boltba háromér.
Ez a patkány ma is él még,
Hogyha meg nem holt,
Mert a patkányméreg is csak
Hamisítva volt!

Weinrauch Katalin

A hónapok illata

(részlet)

Réten jár a Június:
térdig zöld fűben tapos,
selymes fű kaszára vár,
szénaszagú a határ.

Július kalászt érlel,
kombájn zúg, magot csépel;
folyóparton napozva
lel rád a nyár illata.

Tarlóillat, fáradt rét,
gondolkodó gólyanép,
ködöt ringató hajnal
együtt jár Augusztussal.

Zelk Zoltán

Az okos tücsök

„Tücsök, húzd az én nótámat!”

– szól a margaréta.

„Azt húzzad, hogy virág vagyok
és nem sárgarépa...”

„Tücsök, az enyémet húzzad!”

– piros pipacs mondja.

„Az enyémet! Az enyémet!”
– kiáltozzák sorba...

Szegény tücsök látja már, hogy
a fele sem tréfa:
a végén még hajba kapnak
pipacs, margaréta.

Ezért így szól: „Nem húzhatom
nektek, szép virágok,
ma van a Hold neve napja,
neki muzsikálok...”

Simon Emil

Szójáték

Nyár, nyár, nyári nyár,
réten tücsök sántikál.
Patak vize kiárad,
fürdeti a libákat.
Szundikál a barackfa,
óljában egy malacka.
megpihent a fecskehad,
még az alkony messze van.
Gólya lépked, béka les:
ebédre tán tészta lesz?
Róka hívja két fiát,
s tündöklük a délibáb.

Vörösváry László

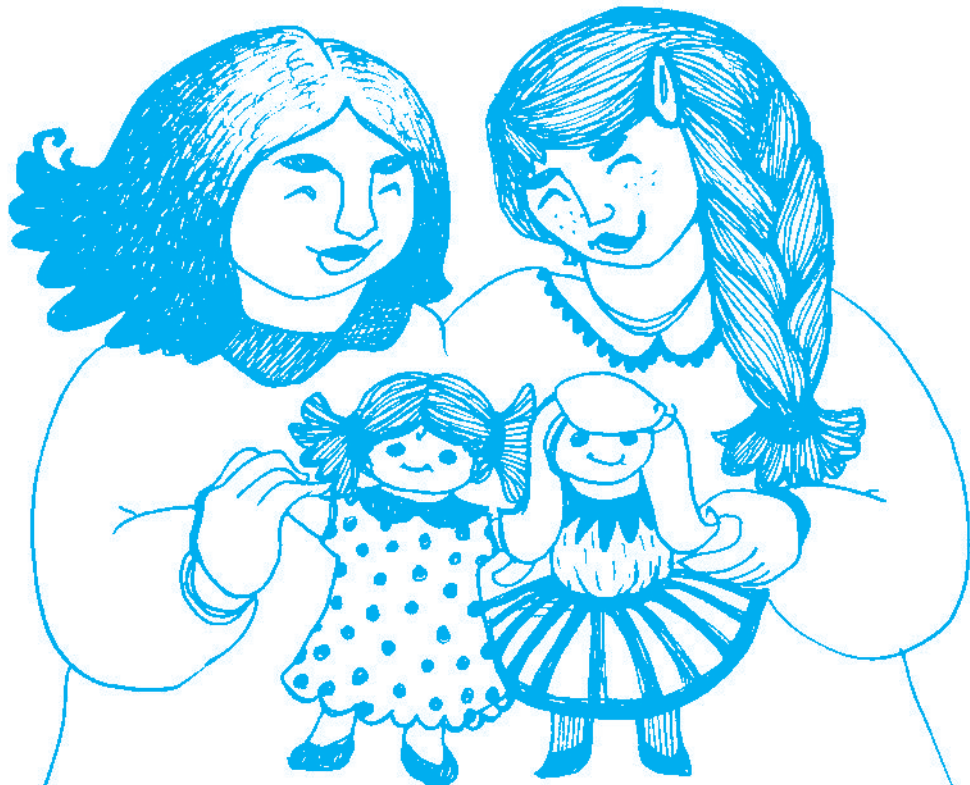
A két baba anyukája

Hű, be szép a te kisbabád,
milyen szép a kocsija!
Bezzeg szegény Apukámnak
nem telik ily játékra.

Lám, az enyém sokkal kisebb,
fekhelye is keményebb,
nem cserélnél velem babát?
Úgysem leszel szegényebb!

Összemérik babáikat
– a különbség mérhető –
kiderül a nagy igazság:
biz egyforma mindkettő!

Az irigység rossz szemüveg
– nagynak mutatja a másét –
nem lehet az elégedett,
ki nem becsüli magát.

Mihálka György

Szerelem

Csak nézek magam elé.
Rossz kedvem van.
A barátom kérdi, mi a bajom.
Rossz kedvem van!
Mondom én, és csak nézek magam elé.
Bökdösi a vállam.
Minek kell abból a lányból akkora ügyet csinálni?
Hát azért, mert szeretem!
Gondolom,
De csak annyit válaszolok: Csak!
És alig várom, hogy láthassam.
Pedig azt mondta, nem is lesz a feleségem.

Kiss Dénes

Levél

Az írásod
ákombákom.
Nem lehetsz így
a barátom!

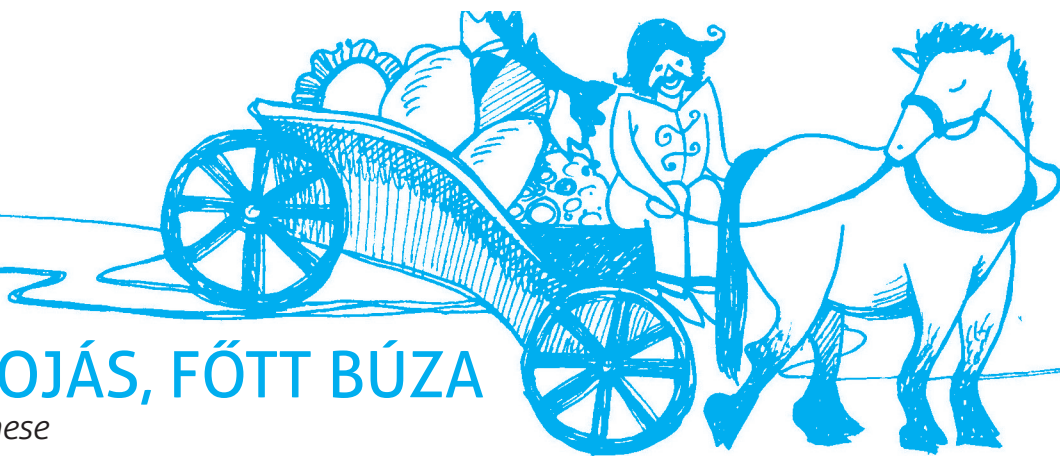
Leveled, ha
meg is kapom,
betűidet
nem olvasom.

Bárhogy nézem,
papírháton,
nincsen más, csak
ákombákom.

FŐTT TOJÁS, FŐTT BÚZA

Magyar népmese

Volt egyszer egy gazdag gróf. Nagyon kíváncsi természetű volt, szerette tudni, miről beszélgetnek az emberek. Egyszerű ruhába öltözött, hogy senki ne ismerje meg, s vándorútra indult.

Betért egy vendéglőbe, megéhezett, hát kért három főtt tojást. Eszegetett, közben fülelt, hogy a szomszéd asztaloknál miről beszélnek. Mikor a fizetésre került a sor, hiába nyúlt a zsebébe, nem volt nála pénz. Otthon felejtette a bugyellárását*. Nem volt mit tennie, bevallotta a vendéglősnek az igazi nevét, s ígérte, amint hazamegy, megküldi a három főtt tojás árát.

Ám amikor hazament, megfélekedett a tartozásáról. Eltelt egy év, két év, csak nem küldi a gazdag ember a pénzt. A vendéglős várt, várt, végül bíróságra adta. Kapott is a gróf egy idézést, hogy jelenjen meg a bíróságon. Nem tudta, miért hívatják, arra gondolt, valamilyen fontos ügyben a tanácsát akarják kérni. Csak amikor meglátta a vendéglőst, akkor jutott eszébe a tartozása. A fejéhez kapott, s ki akarta nyomban fizetni, de a vendéglős nem fogadta el.

– Számoljon csak velem együtt, gróf úr! – mondta. – Abból a három tojásból hány lett volna a három év alatt!

Odáig jutott a számolásban, hogy a grófnak az egész vagyonát oda kellett volna adnia a három főtt tojás fejében. Nagyon elkeseredett a gróf, búsult, hogy a kíváncsiságáért és a feledékenységéért ilyen nagy árat kell fizetnie. Bement egy vendéglőbe, s bánatában inni kezdett. Megszólította egy cigány:

– Miért búsul olyan nagyon, gróf uram?

– Hagyj nekem békét, ne bosszants! – küldte el a gróf a tolakodó cigányt.

De az hajthatatlan volt, addig-addig kérlelte, míg elmondta a gróf, hogy felbecsülték, hány csirkéje lett volna annak a három tojásnak a három év

alatt, s hány tojást tojtak volna azóta. Azért szomorodik, mert rámegegy az egész vagyona a tartozásra.

– Ne búsuljon, gróf úr! Csak menjen nyugodtan a bíróságra, majd én elintézem. Idéztessen be engem tanúnak! Meglátja, hogy megmarad a vagyona!

Dehogy hitt a gróf a szegény cigánynak! De az addig esküdözött, fogadkozott, hogy csak beidézette tanúnak.

Várják másnap reggel a tanút, várják, de az késik. Többször is kinéz a hajdú*, de nem lát senkit. Mikor végre megérkezik, mindenki elborzad. A haja kócos, tele tollal, a ruhája szakadt, még ami ép volt rajta, azt is összetépte. Meztláb, koszosan odamegy a grófhöz, kezet fog vele, s leül a tanúk padjába.

Összenéznek a bírák, hogy lehet az, hogy egy grófnak ilyen koszos cigány a tanúja.

– Miért várattad meg a bíróságot? Miért nem tartod itt az orrod, ha tanú vagy? – mordultak rá a cigányra.

– Engedelmet kérek, tekintetes urak, de megfőztem egy véka búzát, felszántottam a földemet, s elvetettem a főtt búzát. Míg be nem fejeztem a vetést, nem jöhettem.

Kacag mindenki a teremben: főtt búzát vetett a bolond cigány!

– Hát hogy fog kikelni az a főtt búza? – kérdezi a főügyész.

– Hát az csak úgy, ahogy abból a három főtt tojásból a csirkék! – válaszolja a cigány.

Összenéznek a bírák, s megtapsolták az okos választ.

– Igaza van – mondta az ítélőbíró. – A grófnak csak a három főtt tojás árát kell megfizetnie.

Hazahajtott a gróf, a cigányt felöltöztette vadonatúj ruhába, egy szekeret megrakott enni-innivalóval, s úgy eresztette haza a falujába, ahol nyomban megválasztották vajdának* az eleveneszű cigányembert.

bugyelláris: erszény, pénztárca
hajdú: egyenruhás törvénytisztelő
vajda: cigányközösségek választott főnöke

Fesd
ki!

Szemezgetés az *Irkának* sok évvel ezelőtt beküldött versekből

Az én kutyám

Az én kutyám Heki,
mindenki szereti.
Megőrzi a házat,
jó házőrző állat.

Parászka Emil, 6. oszt., Mezőkaszony, 2002.

Születésnap

A születésnap olyan nap,
mely egyszer van egy évben.
A legszebb nap:
szülők és barátok,
csoki és cukorka...
De ha édességet nem kapok,
akkor is a legszebb nap.

Hidi Katalin, 4. oszt., Csap, 2001.

Kárpátok

Csodás hegy a Kárpátok,
Magasak a bércei.
Aki egyszer megpillantja,
Soha el nem felejtí.
Büszkén törnek a magasba
Hófödte csúcsai,
A havasi legelőkön
Juhnyájak legelnek,
A hegyek oldalain
Málnabokrok teremnek.
Mennyi szépet rejt magába
Ez a csodás rengeteg!
Ám amikor eljön a tél,
Mindenkit megremegtet.

Kovács Ágota, 6. oszt., Bótrágy, 2001.

Foxi

A mi kutyánk neve Foxi,
szeret velünk játszózni.
Tarka szőre, barna szeme,
elbűvölő, mint a neve.
Csontot rág és farkat csóvál,
éberebb száz kutyánál,
piszkosabb egy kis vakondnál,
mert minden dolgot kipróbál.
Legyen akármilyen piszkos,
Mi szeretjük, az már biztos!

Nagy Bettina és Simon Alexandra, Rát, 2005.

A könyvtári könyvek

A könyvtári könyvek
boldogan élnek,
mert Terike néni
szereti őket.

Akik ragasztásra várnak,
azok újjá válnak.
Akik nem hiszik, hogy csodát csinál,
nézzék meg a könyvtári szobát.

Szalad a kis Hortenzia
megragasztott könyvvel.
Ági szalad kicsi könyvvel,
Fedelén cölöppel.

Aki pontatlan és szemtelen,
annak könyve rendetlen.
De ha pontos és rendes,
akkor a könyv is szebb lesz.

Szimcsera Szilvia, 9 éves, Mezőkaszony, 2003.

Örülni kell

Jó, ha örül az ember,
mert öröm nélkül élni nem lehet.
Örülni kell az életnek,
örülni kell a tavasznak,
örülni kell az ősznek.
Örülni annak, hogy vagy
te nekem, kedves Irka!

Bahus Katalin, 5. oszt., Gát

BIBLIAI ÁBÉCÉ

Rómaiakhoz írt levél. Pál apostol egyik legnagyobb és legfontosabb levele. Központi mondanivalója, hogy a Krisztus evangéliuma Istennek ereje minden hívő üdvösségére. A hitből való megigazulás nagy témáját ebben a levélben három részben fejti ki. Az első tanító rész (1–8. fejezet) arról, hogy az egész világ (zsidók és pogányok egyaránt) kárhozatra méltó Isten előtt, hogy a megigazulás Isten kegyelméből csakis a hit által lehetséges, és hogy Krisztussal megfeszítetve és feltámadva a Szentlélek által járhatunk már itt a földön új életben. A második az üdvtörténeti rész (9–11. fejezet), az Izraelnek és a pogányoknak adott ígéretek egykori beteljesedéséről szól. A harmadik rész (12–16. fejezet) a szeretetben történő keresztény életre és szolgálatra való buzdítás.

Ruha szegélye. A zsidók köntösének széles szegélye volt. Aki fitogtatni akarta vallásosságát, az gyönyörű hímzéssel díszítette és színes bojtokkal látta el ruhája szegélyét.

Ruth könyve. Ruth a hősnője annak az ószövetségi történetnek, amely a *Ruth könyvében* maradt ránk. Móáb földjén élt, s férjhez ment Naomi egyik fiához, amikor Naomi és családja a betlehemi éhínség elől ide menekült. Miután özvegy lett Naomi is meg a két menyee is, ezeknek pedig nem volt gyermekük, Naomi visszakészült Betlehembe. Menyei is el akarták kísérni, de csak Ruth tartott ki állhatatosan mellette. Betlehemben Ruth szíves segítőt, majd férjet talált apósa gazdálkodó rokonában, Boázban. Az ő dédunokájuk lett Dávid. Ruth könyve tehát – azon kívül, hogy a hűség, a jóindulat és a szeretet szép példái mellett Isten gondviselő kegyelmét is megmutatja – Jézus egyik földi őse életének egy fontos epizódját mondja el.

Rúben. Jákób legidősebb fia, Rúben törzsének őse, amely Gád és Manassé féltörzsével együtt a Jordántól keletre telepedett le az ígért földjén. Rúben ajánlotta testvéreinek, hogy ne öljék meg Józsefet, csak dobják a kútba. Így akarta megmenteni a kezükből és visszajuttatni az apjához, de amíg ő távol volt, a testvérek eladták Józsefet midjáni kereskedőknek. Majd, amikor Jákób fiai élelemért mentek Egyiptomba, s József csak úgy volt hajlandó újból adni nekik, ha legkisebb testvérüket, Benjámint is elhozzák magukkal, Rúben kezeskedett apjának a saját két fia felajánlásával, hogy sértetlenül hozza haza Benjámint. Így állhatták ki azt a próbát, amelynek József vetette alá őket a szeretetlenségükért. S amikor József felfedte magát testvérei előtt, jóra fordult minden.

Salamon. Dávid és Betsabé fia, Kr. e. 961–922 között volt Izrael királya. Ő építette és szentelte fel csodálatos imádsággal a jeruzsálemi templomot, erős központi kormányzatot szervezett, alatta élte Izrael legnagyobb kiterjedésben az aranykorát. Salamon bölcsessége és gazdagsága messze földön híres volt. Bölcs mondásainak gyűjteménye a *Példabeszédek könyve*. Idővel azonban – pogány feleségeinek a hatására – elhajlott szíve az Úrtól, megtúrta, sőt maga is gyakorolta a bálványimádást. Az Úr ítélete ezért az ország kettészakadása lett, ami azonban Dávidért nem Salamon, hanem csak fia, Roboám uralkodása idején következett be.

Salomé. Két Salomé nevű nő szerepel az evangéliumokban, egy gonosz és egy jó. Az egyik Salomé Heródes Antipás király feleségének, Heródiásnak előző házasságából született leánya volt. Az ő táncra ragadta el annyira Heródest, hogy jutalmul bármilyen kérését hajlandó volt teljesíteni. Salomé anyja tanácsára Keresztelő János fejét kérte és kapta meg mostohaapjától egy tálon. A másik Salomé Zebedeus felesége, Jakab és János tanítványok anyja volt. Több más asszonnyal együtt követte Jézust és szolgált neki, amikor Galileában volt. Egyszer azt kérte Jézustól, hogy országában a fiai ülhesenek jobb és bal keze felől. Jézus e kérés teljesítését azzal utasította vissza, hogy az a hely azokat illeti, akiknek mennyei Atyja elkészítette. Majd azt a tanítást fűzte hozzá, hogy aki az övéi közül első akar lenni, az legyen a többinek a szolgálója. A keresztfeszítéskor Salomé is ott állt a többi asszonnyal a kereszt alatt, s a feltámadás hajnalán ő is kiment a sírhoz, hogy illatos kenetekkel kenje meg Jézus testét, de a sírt már üresen találták.

Sarepta. Kis város a tengerparton, Szidon közelében. Ide küldte az Úr Illés prófétát az Aháb király bűneiért az országot sújtó aszály elől. Egy sareptai özvegyasszony osztotta meg a prófétával maradék kis lisztjét és olaját, ezért Illés jövendölése szerint sohasem fogyhatott el a lisztje és az olaja. Amikor pedig meghalt az özvegy fia, Illés imádságára az Úr újból életre keltette. Ezt látva, így kiáltott fel az asszony: „Most már tudom, hogy te az Isten embere vagy, és hogy igaz a te szádban az Úr igéje!”

KISZÁMOLÓK

Egyem-begyem, csobolyó,
Kecskerágó, mogyoró,
A bernáti bankó.
Szőlő, lipity-lapattyú,
nem vagyok én félnyakú.
Szent Pál lovát vasalom,
Rézbotjával kongatom.
Kong, kong,
Balog sütő, vaskemence,
Hátuljába sül a kecske.
Aló mars, kifele!

(Beregújfalu)

Kertem alatt van egy ház,
Abban lakik Mikulás.
Kértem tőle vacsorát,
Azt mondta, hogy pofon vág.
Ha pofon vág, meghalok,
Mennybe visznek angyalok.
Répa közé temetnek,
Megesznek az egerek.

(Beregújfalu)

Madarak voltunk,
Földre szálltunk,
Búzaszemet szedegettünk.
Mondd meg,
Hányat szedtél fel te!
*(Rámutatunk valakire, az mond egy számot,
akire a szám jön – az a fogó vagy hunyó)*

(Beregújfalu)

Etyem, petyem, ponty,
Mosogatórongy.
Tegnap délben jöttél volna,
Kaptál volna húst.
Én egy kicsit kaptam,
Tarisznyámba raktam.
Tipegtem, topogtam,
Addig míg elhullattam.

(Déda)

Munkácson vót egy kis bót,
abban mindenféle vót.
Tenta, penna, papiros,
eridj ki, te kis piros!

(Nagydobrony)

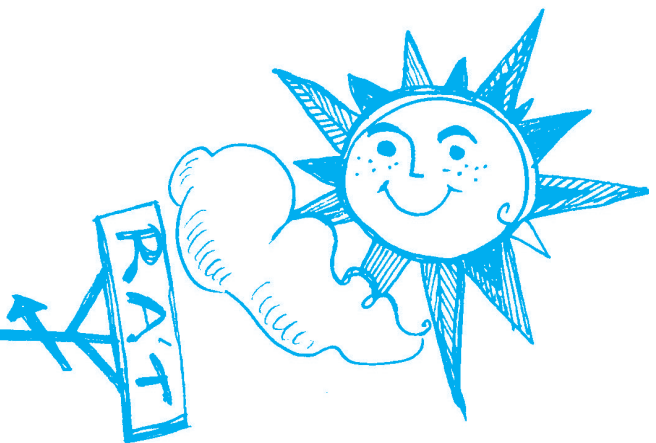
Egyedem-begyedem, tenger tánc.
Beteg-í még a finánc?
Beteg bizony, nem eszik,
A temetőben fekszik.
Ráfutott a vadalma,
Öregapád hatalma.
Kincs, kincs, te vagy kint!

(Rát)

Éni, péni, jupi, téni,
Efer, gefer, gumi néni.
Ipsziló, ipsziló,
Te vagy a fogó.

(Rát)

Punykó Mária – Hutterer Éva:
Egyedem, begyedem, tengertánc
Kárpátaljai gyermekmondókák

csobolyó: dobra emlékeztető faedény, amelyben a mezei munkásoknak vizet szállítanak és tárolnak
penna: toll
tenta: tinta
finánc: pénzügyőr

MAGYARSÁGMORZSÁK

A **tarhonya** (reszelt tészta) a legrégebbi múltra visszatekintő magyar száraztésztaféle, amely évszázadok óta elválaszthatatlan része a magyar konyhának. Eredete nem egyértelmű. Egyesek török, mások perzsa eredetűnek tartják.

Elkészítése: a lisztet és a tojást sóval összegyúrnak (egy összmaréknyi liszthez egy tojás szükséges), majd tarhonyarostán vagy reszelőn áttörik, végül a napon kiszáritják. A magyar konyhá-

ban azért olyan népszerű, mert akár évekig is eláll, s igen változatosan készíthető el. Ez az alapanyaga a pergelt levesnek, könnyen és egyszerűen tudtak belőle finom étket varázsolni az aratómunkások, pásztorok, akik távol voltak otthonuktól.

A **magyar vizsla** világszinten az egyik legismertebb magyar kutyafajta. A vizsla név a ma már kevésbé használatos „vizslat” igéből származik, melynek jelentése: keres. A megnevezés – lévén, hogy a vizsla alapvetően vadászkutya – az állat magatartására, viselkedésére utal.

A magyar vizsla a legsokoldalúbb vadászkutya, mindemellett remek családi kutya is. Középnagy, nemes megjelenésű, szőre rövid, zsemlesárga. Rengeteg mozgást igényel. Ez a kutyafajta nemcsak szép, de erőt is sugároz.

A **tarhonya** és a **magyar vizsla** egyaránt hungarikum, vagyis a magyarság elismert, megőrzendő és egyedülálló értéke.

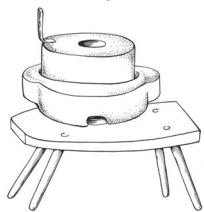
Hungarikum.hu

„MESÉS” SZAVAK

A magyar népmesékben, regényekben sok olyan régies kifejezéssel találkozhat, amelyet ma már legfeljebb az idősek használnak. Ezek sokszor hétköznapi mesterségeket, használati tárgyakat, eszközöket rejtenek. Ilyenekből mutatunk néhányat.

A **molnár** az étkezésünkhöz szükséges gabonafélék összezúzását, őrlését végzi az erre a célra szolgáló épületben, a malomban. A gabona és más magvak őrlése az emberiség ősi foglalkozásainak egyike. Az őrlést eleinte őrlő kőlapon egy marokkó segítségével végezték, amit később felváltott a nagyobb, közösségi igények ellátására is alkalmas őrlőszerkezet, a kézimalom.

Kézimalom

A **borbély** hajvágással, borotválással és a szakáll fazonigazításával foglalkozó személy. Régebben kisebb műtétet (például sebek összevarrása) és fogászati beavatkozásokat (főleg foghúzás) is végeztek.

Az otthoni használatra készített egyszerű borotva és a villanyborotva fejlődése, elterjedése, valamint a szakállviselet visszaszorulása miatt a borbély egykori munkájából mára elsősorban a hajvágás maradt meg.

Borbélyműhely

Ez alkalommal az *Irka* 1990-es évekből származó lapszámaiban megjelent játékokat kínáljuk számotokra kipróbálásra.

FINN BÚJÓCSKA

A résztvevők egy hunyót választanak, akinek csukott szemmel ötvenig kell számolnia. Ezalatt a többiek a fás, bokros terepen elbújnak. A hunyó a játéktér közepén áll, egy szikla felé fordulva, vagy a ház sarkának, a lépcsőfeljáró falának támaszkodva. Az elrejtözötték valamelyikénél egy kis tárgy van, rendszerint a finn asszonyok szépen faragott, díszes sulykolófája, amelyet vidéken mindmáig használnak a mosásnál (természetesen a sulykolófa más eszközzel is helyettesíthető). Számolás után a hunyó keresni kezdi az elbújtakat. Ha valakit megtalál, az a foglya lesz, és a játékban többé nem vehet részt. Mivel a játék végcélja annak a hunyónak megtalálása, akinél a sulykoló van, a bentmaradtaknak az a dolguk, hogy a hunyó figyelmét eltereljék róla. Ezért hangjeleket adnak, hogy a keresőt félrevezessék.

A játékban nemcsak a hunyó nyerhet. Ha ugyanis a hunyó elég messzire elkalandozott attól a bizonyos játékostól, akkor az, akinél a sulykoló van, kitorhet, és ha előbb éri el a követ (vagy a ház sarkát, a lépcső falát), mint a hunyó, és azt kiáltja: „A fa hazakerült”, akkor a bújók nyernek.

KÖTÉLUGRÁS

Hét gyerek játssza. A hét napjait választják névként. Ketten hajtják a kötelet, egy ugrál, miközben mindnyájan mondják: hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap. Akinek a nevével elvétí az ugrást, az a játékos folytatja.

A hét napjait virágok, színek, állatok, tárgyak stb. nevei is helyettesíthetik.

RÍMES SZORZÓTÁBLA

Vágjatok ki kártya nagyságú kartonlapokat. Mind-egyikre írjátok rá a szorzótábla egy-egy tételét. Tegyétek a kartonkártyákat egy dobozba vagy kalapba. Vegyetek ki egyenként egy-egy kártyát, és nyomban mondjátok a feladatot a megoldással együtt úgy, hogy egyben hozzáillesztetek egy sort, amelynek rímelnie kell a feladat szövegével. Például:

*Ötször öt az huszonöt,
nagyapám ma megütött.*

Vagy:

*Hatszor négy az huszonnégy,
matekórán ügyes légy!*

Aki hibázik, az kap egy pontot. Aki a legtöbb pontot gyűjti össze, az veszít.

SZÓKÉPZÉS

(ESŐS NAPOKRA, NYÁRI ESTÉKRE)

A játékvezető felírat 10-20 betűt a játékosokkal. A feladat az, hogy előre meghatározott idő (a legjobb 1-2 perc) alatt a játékosok írjanak olyan szavakat, amelyekben szerepelnek ezek a betűk.

A játék második fordulójában pedig olyan mondatokat kell írni, melyekben a fenti szavak szerepelnek. Megnehezíthetjük a játékot, ha adott témán belül kell gondolkodni.

NÓTAREJTEGETŐ

Kiszámolunk egy „kutatót”, majd kiküldjük a teremből.

A játékvezető a többiekkel megegyezik egy ismert dalban. A dal szövegét szétosztja a játékosok között, mindenki kap egy szót, esetleg kettőt, ha kevés a játékos.

Behívjuk a „kutatót”, aki tetszőleges kérdéseket tesz fel. Amikor az első kérdés elhangzik, csak az felelhet rá, aki a dal első szavát kapta. Úgy kell válaszolnia, hogy válaszában legyen elrejtve a dal első szava. Pl. ha a dal a *Csipkefa bimbója kihajlott az útra*, akkor az első kérdésre (pl.: Mi történt ma az iskolában?) így felelhet a játékos: „Biológiaórán a csipkefa terméséről tanultunk.” Következik a második kérdés. Az felelhet rá, akinél a második szó van. És így tovább. Akinek a feleletéből a „kutató” rájön a dalra, az lesz az új „kutató”.

Megfejtés után énekeljétek el a választott dalt!

Dal helyett közmondást, versrészletet is szétoszthatok szavanként.

MONDD MEG A NEVED...

Tudtad-e, hogy vezetékneved érdekességeket árulhat el őseidről?

Az ősmagyarok még nem ismerték a vezetékneveket. Csupán utóneveket, keresztnéveket használtak. Később, főleg az államalapítás után, amikor megjelent és elterjedt az írásos ügyintézés, szükségessé vált a nevek, személyek azonosítása. Ekkor az utónév mellé az apa és a nagypapa utóneve is odakerült. Például János a János fia, ki Istvánnak a fia.

A vezetéknevek eleinte a keresztnévekből alakultak ki. Pl.: Istvánfy (Istvánnak a fia), Pálfy, vagy egyszerűen két keresztnév került egymás mellé, pl. György Zoltán. Később megjelentek a ragadványnévből, tulajdonságok megnevezéséből keletkezett családi nevek is. Pl.: Szőke, Kis, Nagy, Kövér. Foglalkozások neveiből is alakultak vezetéknevek: Kovács, Szabó, Varga, Takács, Lakatos stb. Helynevekből keletkezett többek között a Munkácsi, Beregszászi, Ungvári, Szöllősi, Huszti, Guti, Vári vezetéknev, mely viselője lakhelyére utalt. A Magyar, Német, Orosz vezetéknev viselője nemzetiségéből eredt.

Fazekas	Molnár	Lukács
Papp	Fekete	Bíró
Balogh	Rácz	Király
Kis	Gál	Kelemen
Szűcs	Varga	Fülöp
Németh	Nagy	Illés

Lett népmesék

AZ ARANYKULCS

Hol volt, hol nem volt, egyszer egy legény egy hideg, nagyon hideg téli napon elment az erdőbe fát vágni. Szegény szörnyen fázott. Mit tegyen? Arra gondolt, hogy elkaparja a havat és tüzet gyújt, aminél megmelegedhet. Amint a havat kotorta – mit gondoltok? –, egy aranydobozra bukkant.

„Ez aztán! – jegyezte meg. – Ahol egy doboz van, ott kulcsnak is kell lenni.” – És nekiállt keresni a kulcsot. Nagy szerencséjére megtalálta a kulcsot, és mindjárt ki is nyitja a dobozt.

No hát várjunk, amíg kinyitja a dobozt, és akkor majd meglátjuk, hogy mi is van benne.

HAZUGSÁGOK

Voltak idők, amikor hatalmas káposzták nőttek. De milyen káposzták voltak azok! Egy fejjel tele lett hét hordó.

De micsoda hordók voltak azok! Egy vasárnap három bográcsnyi ételt főztek belőle.

De micsoda bográcsok voltak azok! Egy bográcsnyi étellel harminc férfi jóllakott.

De micsoda férfiak voltak azok! A káposztához minden férfi megevett három-három vekni kenyeret.

De micsoda kenyerek voltak azok! Három-három pud roszból készült mindegyik.

De micsoda rosz volt az! Hét kalász volt minden szálon.

De micsoda kalászkok voltak azok! Hét férfi hét héten át kaszált minden kalászt.

POHARASTÚRÓ RUDI

Hozzávalók (2 adaghoz): 25 dkg krémes állagú tehéntúró, 4-5 kisebb, érett banán, 4 evőkanál cukrozatlan kakaópor, kevés tej.

Elkészítés: A tehéntúrót turmixoljuk össze 2 banánnal és egy kevés tejjel, ha szükséges. A maradék banánt összeturmixoljuk egy másik tálban, majd összekeverjük a kakaóporral. Végül dolgozzuk össze botmixerrel, és hígítsuk 1-2 evőkanál tejjel. Tetszés szerint rétegezzük a túrós (fehér) és a kakaós (barna) keveréket.

A KANDALLÓ ÉS A KAROSSZÉK

Egy szép napon a karosszék és a kandalló így beszélgettek a nappaliban:

– Na, te szék, nemsokára te is a szeméttelen végzed! – nevetett a kandalló.

– Azt te csak hiszed! – mondta a karosszék. – Attól, hogy fiatalabb vagy, nem vagy bölcsőbb is! – nevetett ő is.

– Mivel bizonyítod ezt? – kérdezte sértődötten a kandalló.

– Nézz csak rám! Engem télen-nyáron használnak és már kopott is vagyok, de te: téged nem is olyan régen szereltek be! – mondta a szék felháborodottan.

– Na de én... én... Jó meleget adok! Te pedig csak a szádat tudod jártatni.

– Ezt kikérem magamnak! – kiáltott fel a szék. – Nekem a lábaim is csodákra képesek.

– Mégis miféle csodákra? – kérdezte a kandalló, és elmosolyodott.

– Na vajon? Egyszerre két embert is elbírok, sőt, még többet is! – dicsekedett a szék.

– Akkor mutasd is meg! – gúnyolódott a kandalló.

– Meg is mutatom!

Pont ekkor jött be a ház urának a fia és két barátja, akik ráültek a karosszékre. Na de ebben a pillanatban kitört a szék lába, s elvitték a szeméttelrepre.

Milyen nagy öröme volt a kandallónak! De az ő öröme sem tartott sokáig, mert a világeért sem sikerült neki meggyulladnia, ezért egy új kandallóra cserélték.

Péter Kitti, Badaló

REGGEL

Berreg a vekker,
Panni, Zsuzsi felkel.
Peti még lustálkodik,
De a vekker tovább akadékoskodik.

Végre mind a hárman felkelnek,
Hármasban megreggeliznek.
Fogat mosnak, mosakodnak, felöltöznek,
És az iskola felé igyekeznek.

Bara Gabriella,

az Ungvári 10. Számú Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola 5. osztályos tanulója

A 2016/1. SZÁM REJTVÉNYEINEK MEGFEJTÉSE

Lépésről lépésre: ugatás, csirke, lehasal, pirítós, nincsen, mákos, csónak – tilinkó.

Gyümölcsszámtan: szamóca – 9, cseresznye – 5, alma – 4.

Melyik ő? Csíkos legelésző: zebra; a sivatag vándora: teve; a leggyorsabb szárazföldi állat: gepárd; a legnagyobb ma élő madár: strucc; egyszarvú óriás: orrszarvú; fejjel lefelé lógva alvó vészívó: denevér; erszéyes ugróbajnok: kenguru; fadoktor: harkály.

Kuszaság: zsírkréta, földgömb, térkép, könyv, tábla, körző, vonalzó.

Jutalomban Horvát Martin (Bátyú), Demeter Jázmin-Ramóna (Rafajnaújfalú) és Kovács Zoltán (Mezőgecse) részesül. Gratulálunk!

Kérünk titeket, hogy neveteket, címeteket ne csak a borítékon, hanem a megfejtéseket tartalmazó papíron is tüntessétek fel!

ITT A TAVASZ

Megjött már a szép tavasz, kibújtak a virágok, Közöttük ibolyák, tulipánok.

Méhek, méhek jöjjetek!

Virágporon éljetelek.

Gyűjtsétek a mézetek,
hadd legyen sok gyereknek.

Balog Zsófia,

Nagydobronyi Középiskola, 2. osztály

A KISÖCSÉM

Augusztusban lesz egy éve, hogy megszületett a várva várt testvérem, a kis Tamás. Nagyon izgága, huncut egy gyerek! Reggel úgy ébreszt, hogy elkezd tépni a hajam, aztán meg odabújik hozzám. Aranyos, de nagyon izgó-mozgó. Egy percet sem ül meg nyugodtan. Nemrég kijött az első foga. A keresztanyukánkat nagyon, de nagyon szereti. Visít, ordít örömeiben, ha meglátja. Szereti, ha énekelnek neki. Éjszaka alig alszik valamit. Örülünk, ha egy órát alszik egyhuzamban. Tíz év van köztünk. Az az érdekes, ha én 11 leszek, akkor ő 1, én 12, ő 2... Augusztus 11-én lesz egy éves.

Gricza Kamilla Anna,
Beregszász, 4. osztály

NÉV-SOR

Számozással állítsd betűrendbe az alábbi neveket:

Kristóf ...

Boróka ...

Klára ...

Alíz ...

Lénárd ...

Krisztina ...

Anna ...

Borbála ...

Jázmin ...

József ...

MINDEGYIKBŐL EGY

Pótold a hiányzó számokat a rácsban 1-től 4-ig. Figyelem: minden sorban és oszlopban csak egyszer szerepelhet ugyanaz a szám!

	3		
	2		1
	1	2	3

MINT A...

Egészítsd ki a szólásokat, közmondásokat egy-egy állatnévvel.

Gyáva, mint a

Előre iszik a bőrére.

..... türelme van.

Sok győz.

Bámul, mint az új kapura.

Jobb ma egy , mint holnap egy

CSAK HÁROM!

A következő szavakhoz adj hozzá egy-egy hárombetűs magyar szót úgy, hogy a kapott szó is értelmes legyen. Figyelem: a *cs, gy, ly, ny, sz, ty, zs* egy betűnek számít!

Kulcs +

..... + kása

mű +

..... + víz

aludt +

gomb +

..... + lábas

kereszt +

KARALÁBÉ

A pontok helyére mindegyik sorban egy-egy testrész neve kell kerüljön, úgy, hogy a kiegészített szó értelmessé váljon.

Szak ... as

Va ...

Meg ... ol

Téb ... ol

... ledt.

RAKODÓ

Ha a táblázat oszlopait helyes sorrendbe teszed, a betűket folyamatosan összeolvasva egy magyar szólást kapsz.

A	A	M	G
L	R	S	Ó
L	E	Ó	B
Z	L	S	É

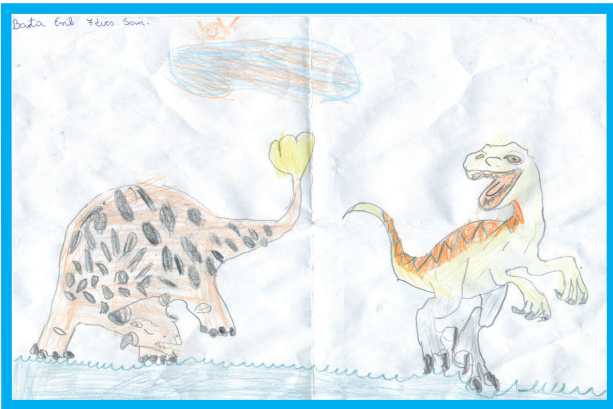
Beküldési határidő: 2016. augusztus 1.

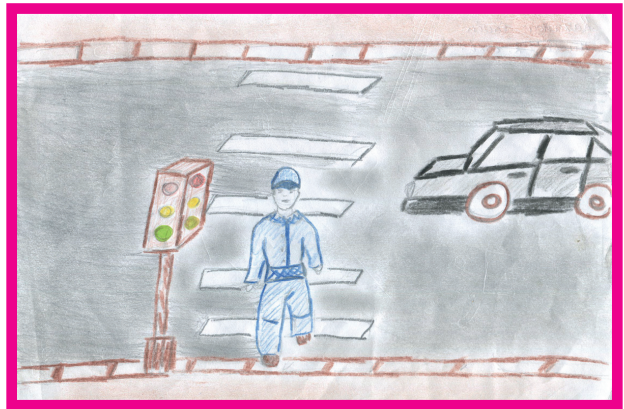
Derceni Enikő-Amira, 3. osztály, Kígyós

Gazdag Lajos, 3. osztály, Csap

Barta Erik, 7 éves, Som

Kazancev Ervin, 2. osztály, Huszt

Sutka Ivánna, 2. osztály, Huszt

Nyisztor Erika, 6. osztály, Visk

Varga Anita, 4. osztály, Kígyós